



Slide 1

Dit is les 3 van de lessenserie Digitaal Burgerschap.

Bestudeer iedere slide en controleer of de lesstof passend is voor jouw les. De meeste slides bevatten instructies of extra informatie, te vinden in de notities. Wanneer je de PowerPoint presenteert, is het mogelijk om de notities te lezen per slide. Presenteer als diavoorstelling, klik met rechtermuisknop op de presentatie en klik op 'weergave voor presentator'. Je ziet dan de slides + notities op je eigen scherm.

Deze les valt onder de Creative Commons regelgeving. De les mag worden gedeeld en aangepast voor non-commerciële doeleinden (zie laatste slide).



Slide 2

Besprek met de studenten wat er in de les behandeld gaat worden.

Vertel dat deze les gaat over welke gegevens er verzameld worden wanneer je cookies accepteert en wat versleuteling van gegevens inhoudt. Ook krijgen de studenten tips om te browsen zonder dat iedere stap wordt gevolgd.

Tijdens het browsen op het internet wordt je gevolgd door cookies. Encryptie zorgt ervoor dat je gegevens niet zomaar te lezen zijn.



Slide 3

De terugblik van deze les is middels een Kahoot quiz.

Probeer de quiz van tevoren te openen zodat je tijdens de les niet voor verrassingen komt te staan. Je kunt de quiz openen als gast, dan heb je geen inloggegevens nodig, maar je kunt ook inloggen en de quiz opslaan.

De vragen:

- 1. Wat betekent netiquette?**
 - Gedragsregels voor het gebruik van internet
- 2. Waar of niet waar? Google Chrome, Safari, Firefox en Microsoft Edge zijn zoekmachines.**
 - Niet waar
- 3. Welke gegevens zijn geen persoonsgegevens?**
 - Gegevens van stichtingen, organisaties en bedrijven
- 4. Waar of niet waar? https, ssl-certificaat, url, cookies kun je allemaal terugvinden in de adresbalk.**
 - Waar (True)
- 5. Voor een sterk wachtwoord gebruik je een ...?**
 - wachtwoordzin en/of wachtwoordmanager
- 6. Waar of niet waar? www staat voor worldwideweb.**

- Waar (True)

7. Welk socialmediaplatform is het meeste gericht op zakelijke netwerken?

- LinkedIn

Slide 4

Maak de studenten bewust van de lesdoelen.

Digitaal Burgerschap

LESDOELEN

Aan het einde van de les:

- weet je welke functies cookies hebben;
- ben jij je bewust van welke gegevens er online van jou worden verzameld en wat hier vervolgens mee gebeurt;
- weet jij wat encryptie is;
- weet jij hoe je privé kunt browsen.

Noorderpoort



Slide 5

Benoem en herhaal dat de student met een kritische nieuwsgierige blik naar de onderwerpen moet kijken.

Daag jij jezelf uit weer een kritische denker te zijn?

- ✓ Wees nieuwsgierig
- ✓ Luister zonder oordeel
- ✓ Wees flexibel
- ✓ Sta open voor de mening van anderen
- ✓ Wees bereid je mening te heroverwegen





Slide 6

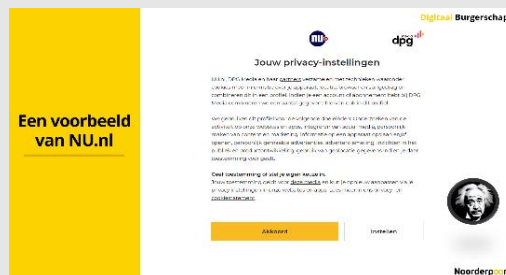
Wat is het nut van cookies?

Naast dat zoekmachines die door jou zoekgeschiedenis gegevens van jou bijhouden, is er nog een andere mogelijkheid hoe internet bedrijven aan jou gegevens kunnen komen. Dit zijn cookies.

In tegenstelling tot zoekmachines kunnen andere websites niet zomaar aan jou online gegevens komen. Om dit wel te kunnen moet jij eerst cookies accepteren.

Video:

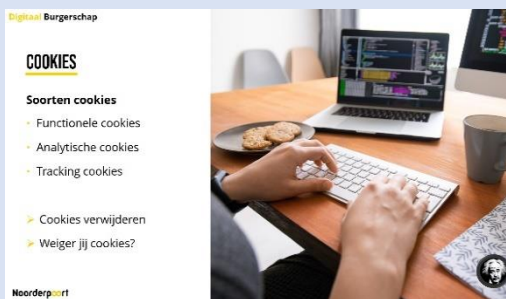
<https://www.youtube.com/watch?v=Ki3ELsw8Xgl>



Slide 7

Lees samen met de klas de cookies pop-up van nu.nl. Wat staat er precies? Laat de studenten eventueel zelf kijken naar de website. Per browser kan het verschillen of je een cookie pop-up krijgt of niet. Houd ook rekening met het feit dat wanneer studenten eenmaal cookies hebben geaccepteerd, zij de pop-up niet meer te zien krijgen, tenzij ze eerder al cookies hebben verwijderd.

De browsers Safari (Apple) en Mozilla Firefox blokkeren cookies soms automatisch (maar dat betekent niet altijd dat je niet gevolgd wordt). Google Chrome en Microsoft Edge doen dat niet. Het ligt eraan wat er is ingesteld. Weten de studenten niet wat hun instellingen zijn? Laat ze dan eens zoeken in de instellingen.



Slide 8

Vraag de studenten wie zijn/haar cookies verwijderd? En waarom?

1. Functionele cookies

Functionele cookies zijn nodig om de website gebruikersvriendelijk te maken voor de bezoeker. Deze cookies onthouden instellingen ten behoeve van uw volgende bezoek. U hoeft dan bijvoorbeeld niet opnieuw dezelfde gegevens in te vullen. De informatie in dit type cookies wordt niet gedeeld met andere organisaties of bedrijven. Functionele cookies worden altijd geplaatst.

2. Analytische cookies

Websites plaatsen analytische cookies om te meten hoe vaak een website wordt bezocht. De beheerder kan op basis van deze bezoekersstatistieken zien welke pagina's goed worden bezocht en welke pagina's niet. Bezoekersstatistieken geven inzicht in wat er op de website verbeterd kan worden om de bezoeker nog beter te helpen. In dit type cookies wordt geen data opgenomen die naar individuele personen is te herleiden. Uw privacy wordt niet geschaad. Analyse cookies worden altijd geplaatst.

3. Tracking cookies van derden

Deze cookies houden het surfgedrag van individuele personen bij. Andere organisaties dan de politie maken met dit type cookies profielen om bijvoorbeeld gerichte advertenties mogelijk te maken op andere websites met wie deze cookies worden gedeeld. Voor dit type cookies geeft u in de pop up bij uw eerste bezoek aan Politie.nl wel of geen toestemming.

<https://www.consumentenbond.nl/internet-privacy/wat-zijn-cookies>

Verwijderen van cookies

Het is mogelijk om cookies te verwijderen, dat houdt wel in dat je opnieuw toestemming met geven wanneer je de website weer bezoekt. Ook kan het zijn dat je opnieuw moet inloggen of gegevens moet invullen. Cookies kunnen daarom handig zijn omdat je niet steeds opnieuw moet accepteren of invullen, maar wees wel bewust dat dit gebeurt.

Slide 9 - Optionele dia

Deze dia bevat een klein deel van een cookie script. Dit is de code die geprogrammeerd wordt en aan de achterkant van een website als het ware meeloopt.

HOE ZIEN COOKIES ER ECHT UIT?

```
window.addEventListener("CookieBotOnAccept", function
if (Cookiebot.consent.marketing)
{
//Execute code that sets marketing cookies
}
}, false);
</script>
```

Als de gebruiker cookies voor marketing accepteert, dan gaat het script voor marketing cookies lopen.

Noorderpoort

Slide 10

Geef aan dat de studenten de gemaakte opdrachten in het portfolio moeten noteren.

Portfolio-opdracht 4

Cookies

1. Hoeveel cookies worden door een website gebruikt?
Ga naar drie verschillende websites en klik op het slotje (links bovenin) naast de zoekbalk.
2. Noteer per website het aantal cookies die de site bevat.
3. Ga vervolgens in je browser op zoek naar de instellingen van cookies en ontdek hoe je cookies kunt verwijderen. Schrijf in stappen op hoe je bij de instelling komt.

Voeg de gemaakte opdracht toe aan je portfolio op It's Learning.

Noorderpoort

Digitaal Burgerschap

Video: versleuteling van jouw online gegevens
Wat is encryptie, en hoe wordt het toegepast?



Klik op de afbeelding voor weergave video.

Noorderpoort

Slide 11
Uitleg encryptie.

<https://cookieprivacy.nl/advies/wat-is-encryptie/>

Neem bovenstaande artikel door en stel hier kritische vragen over aan de studenten zoals:

- Bij welke online platforms wordt encryptie toegepast?
- Waar en of wie gebruiken de eerste encryptie om communicatie te versleutelen?

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=hvww48FV4G0>

Digitaal Burgerschap

Voorbeeld van versleuteling

Mocromaffia end-to-end encryptie



NIEUWE KLAP VOOR GEORGANISEERDE MISDAAD

Noorderpoort

Slide 12
Geef uitleg over dit nieuwsbericht.

Besprek met de studenten wat ze hiervan vinden?

<https://nos.nl/artikel/2384056-politie-luisterde-in-tallose-landen-criminelen-af-via-zelfverkochte-telefoons>

Digitaal Burgerschap

STELLING

 Ik voel me veilig omdat ik weet dat mijn berichten versleuteld zijn.

 Criminelen hebben ook recht op privacy.



Noorderpoort

Slide 13
Handvatten voor docent:

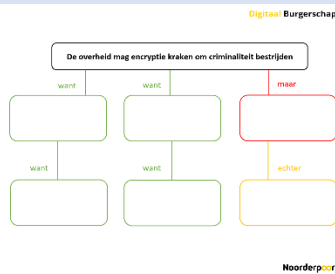
<https://www.hcc.nl/kennis/vraag-van-de-week/4371-hoe-werkt-end-to-end-encryptie-en-wat-zijn-de-risico-s>
(alinea back-up).

Probeer studenten uit te dagen om hun standpunt te onderbouwen door zelf een kritische houding aan te nemen (nieuwsgierig zijn, doorvragen en je oordeel uit te stellen).

De studenten kiezen een van de stellingen en gebruiken deze stelling voor het redeneer schema (volgende slide).

Portfolio-opdracht 5

Stelling encryptie



Slide 14

Doel redeneerschema: De student zijn of haar mening kan onderbouwen en in de mening van een ander kunnen verplaatsen.

Afhankelijk van het niveau van de klas kan het schema individueel of klassikaal ingevuld worden.

Vul aan de hand van de stelling: **De overheid mag encryptie kraken om criminaliteit te bestrijden**, het redeneer schema in. De student vult het schema in met argumenten waarom hij of zij het er wel (groen) en niet (rood) mee eens is.

Bron: de kritische denkende student in het mbo (van Riet. Et al, 2020)

Digitaal Burgerschap



Tip: Privé browsen?

- Incognito/Private modus in browser
- Zoekmachine DuckDuckGo
- VPN (Virtueel Particulier Netwerk)

Noorderpoort

Slide 15

Incognito Browsen

Iedere browser heeft een incognito/privé modus. Dit kun je gebruiken als je niet wil dat iedereen ziet wat je zoekt op het internet. Houd er wel rekening mee dat je zoekresultaten wel worden gevolgd, maar de gegevens niet worden opgeslagen op je eigen computer/laptop.

DuckDuckGo is een zoekmachine die je kan gebruiken zonder dat er allerlei persoonlijke data wordt verzameld.

Via elke browser heb je toegang tot DuckDuckGo, je kunt het ook als extensie aan je browser toevoegen. Op je telefoon is er zelfs een complete browser te vinden.

Omdat DuckDuckGo ontworpen is om je privacy te bewaren, zul je vaak andere websites tegenkomen dan wanneer je Google gebruikt.

Waarom zou je DuckDuckGo gebruiken? (bron: <https://nl.vpnmentor.com/blog/5-redenen-waarom-je-de-browserextensie-van-duckduckgo-zou-moeten-gebruiken/>)

1. **DuckDuckGo stuurt je door naar versleutelde websites.**
2. **De nieuwe app en browserextensie detecteert en blokkeert trackers**
3. **Ze hebben decoders voor het privacybeleid van websites**
4. **Ze brengen je veiligheid niet in gevaar**
5. **De nieuwe extensie maakt het zeer eenvoudig te gebruiken.**

VPN

VPN staat voor Virtueel Particulier Netwerk. Een VPN zorgt ervoor dat je locatie niet bekend is voor anderen. Mochten de studenten geïnteresseerd zijn en meer willen weten, laat ze dan zelf Googelen naar de informatie.

NOS

ACTUALITEIT

Tegenslag opsporingsdiensten: Apple gaat end-to-endversleuteling in iCloud aanbieden

Apple gaat gegevens van gebruikers veiliger opslaan op iCloud. Op de opslagdienst worden data versleuteld en gecodeerd met end-to-endversleuteling, wat betekent dat buiten de gebruiker niemand de data kan zien. De nieuwe functie wordt vanaf deze maand in Amerika aangeboden en in het nieuwe jaar in de rest van de wereld.

Bij end-to-endversleuteling worden gegevens gecodeerd opgeslagen en de codeeringscode die daarbij wordt gebruikt komt op het apparaat van de gebruiker te staan, evenals de sleutel om de data te decoderen.

Nu staan die sleutels nog op servers van Apple. Hackers die zichzelf toegang verschaffen tot die servers kunnen daarmee dus ook toegang krijgen tot de data van iCloud-gebruikers. De nieuwe beveiligingsmogelijkheid betekent ook dat Apple geen gegevens aan overheden en opsporingsdiensten kan geven als die daarom vragen.

Slide 16

(Optionele dia)

Lees het volledige artikel hier:

<https://nos.nl/artikel/2455515-tegenslag-opsporingsdiensten-apple-gaat-end-to-endversleuteling-in-icloud-aanbieden>

Digitaal Burgerschap

LESDOELEN

Nu:

- weet je welke functies cookies hebben;
- ben jij je bewust van welke gegevens er online van jou worden verzameld en wat hier vervolgens mee gebeurt;
- weet jij wat encryptie is;
- weet jij hoe je privé kunt browsen.

Noorderpoort



Slide 17

Ga na of het lesdoel is behaald.

EINDE LES

Deze les valt onder de Creative Commons regelgeving. De les mag worden gedeeld en aangepast voor non-commerciële doeleinden.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.nl>

Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

You are free to:

- share — to share and redistribute your work or content
- adapt — to remix, transform, and build upon the material

Under the following terms:

- Attribution** — You must give appropriate credit, provide a link to the Creative Commons license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests you endorse or support our organization's views, products, or services.
- NonCommercial** — You may not use the material for commercial purposes.
- No additional restrictions** — You may not apply legal terms or technological measures that restrict others from doing anything that the license permits.

EINDE LES

Deze les valt onder de Creative Commons regelgeving. De les mag worden gedeeld en aangepast voor non-commerciële doeleinden.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.nl>